

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Wsparcie Spółdzielni Rolniczych i Wiejskich z środków PROW 2014 – 2020

dokument zatwierdzony przez KE
z dnia 12.12.2014 r.

Autor prezentacji

Marcin Martynowski

Krajowa Rada Spółdzielcza

www.krs.org.pl

Styczeń, 2015 r.

Działanie: Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Realizacja działania ma umożliwić zwiększanie bazy wiedzy i innowacyjności na obszarach wiejskich oraz wzmacnianie powiązań między rolnictwem i leśnictwem, a badaniami i innowacją, a także promować uczenie się przez całe życie, w celu zwiększania potencjału ludzkiego w sektorach rolnym i leśnym.

Szkolenia i informacje udostępniane w ramach działania będą ukierunkowane na tematy użyteczne osobom pracującym w sektorze rolnictwa i leśnictwa dla ich rozwoju zawodowego i poprawy funkcjonowania ich gospodarstw. Zakres działań transferu wiedzy i działalności informacyjnej będzie powiązany z poszczególnymi priorytetami PROW 2014-2020.

Wsparcie w ramach tego działania obejmuje następujące poddziałania:

- 1) **wsparcie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności** (pomoc będzie udzielana na szkolenia ukierunkowane na rozwój wiedzy i umiejętności zawodowych rolników i właścicieli lasów, w zakresie związanym z prowadzeniem działalności rolniczej oraz leśnictwem) oraz
- 2) **wsparcie na demonstracje i działania informacyjne** (pomoc udzielana będzie na demonstracje służące promowaniu oraz upowszechnianiu innowacji i dobrych praktyk w zakresie produkcji rolnej lub leśnej lub przetwórstwa rolno-spożywczego).

Działanie: Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Poddziałanie: Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności

Działania szkoleniowe organizowane w ramach tego poddziałania służą rozwojowi umiejętności zawodowych rolników i właścicieli lasów i mogą obejmować w szczególności **tematykę** związaną z:

- zarządzaniem,
- technologią i organizacją produkcji w gospodarstwie, w tym produkcji ekologicznej,
- bezpieczeństwem pracy,
- marketingiem,
- rachunkowością,
- ubezpieczeniami w gospodarstwie,
- korzystaniem z instrumentów finansowych,
- ochroną środowiska i klimatem (w tym wykorzystanie OZE),
- wykorzystaniem TIK,
- **spółdzielczością,**
- **tworzeniem i funkcjonowaniem grup producentów,**
- **skróceniem łańcucha żywnościowego.**

Działania szkoleniowe prowadzone są w formie kursów, szkoleń lub warsztatów.

Działanie: Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Poddziałanie: Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności - c.d.

Rodzaj wsparcia:

Pomoc ma formę refundacji kosztów kwalifikowalnych operacji lub finansowania ryczałtowego określonego przez zastosowanie wartości procentowej do jednej lub kilku kategorii kosztów.

Beneficjenci:

- jednostki naukowe i uczelnie;
- publiczne podmioty doradcze, tj. wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego, Centrum Doradztwa Rolniczego, izby rolnicze;
- JST lub organy administracji rządowej prowadzące szkoły rolnicze lub szkoły leśne, lub centra kształcenia ustawicznego, lub centra kształcenia praktycznego;
- **inne podmioty prowadzące działalność szkoleniową;**
- konsorcja tworzone przez wyżej wymienione podmioty.

Koszty kwalifikowalne obejmują:

- koszty bezpośrednio związane z organizacją i przeprowadzeniem działań szkoleniowych,
- koszty ogólne związane z realizacją operacji.

Warunki kwalifikowalności:

Pomoc może być przyznana wnioskodawcy, który:

- prowadzi działalność szkoleniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- posiada odpowiednie doświadczenie w organizacji działań transferu wiedzy dla rolników lub właścicieli lasów;
- dysponuje odpowiednią kadrami dydaktyczną;
- dysponuje odpowiednią bazą dydaktyczno-lokalową do prowadzenia działań transferu wiedzy.

Działanie: Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Poddziałanie: Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności – c. d.

- Poziom pomocy finansowej wynosi **100% kosztów kwalifikowalnych** operacji.
- Pomoc może być przyznana wnioskodawcy, który:
 - posiada odpowiednie doświadczenie w organizacji działań transferu wiedzy dla rolników lub właścicieli lasów, przy czym za odpowiednie doświadczenie uważa się co najmniej 5 lat aktywności w tym obszarze. Za aktywność w organizacji działań transferu wiedzy uważa się udokumentowaną realizację minimum sześciu działań w roku;
 - dysponuje odpowiednią kadrami dydaktyczną, która posiada kwalifikacje do przeprowadzenia działań transferu wiedzy odpowiadające zakresowi określonemu w konkursie (m.in. odpowiednie wykształcenie i doświadczenie) i regularnie je podnosi (np. poprzez szkolenia, kursy, staże).

Działanie: Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Poddziałanie: Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych

W ramach tego poddziałania realizowane są operacje służące upowszechnianiu innowacyjnych rozwiązań i dobrych praktyk poprzez umożliwienie ostatecznym odbiorcom praktycznego zapoznania się z rozwiązaniami, które zostały już przetestowane i są możliwe do stosowania w sektorach produkcji rolnej, leśnej lub w przetwórstwie rolno-spożywczym. **Projekty mogą dotyczyć w szczególności technologii i organizacji produkcji, przetwarzania produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie oraz rozwiązań związanych z ochroną środowiska i klimatem, w tym OZE (odnawialnymi źródłami energii).**

Rodzaj wsparcia

Pomoc ma formę refundacji kosztów kwalifikowalnych operacji lub finansowania ryczałtowego określonego przez zastosowanie wartości procentowej do jednej lub kilku kategorii kosztów.

Działanie: Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Poddziałanie: Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych – c. d.

Beneficjenci:

- ✓ jednostki naukowe i uczelnie;
- ✓ publiczne podmioty doradcze, tj. **wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego, Centrum Doradztwa Rolniczego, izby rolnicze;**
- ✓ jednostki samorządu terytorialnego lub organy administracji rządowej prowadzące szkoły rolnicze lub szkoły leśne, lub centra kształcenia ustawicznego, lub centra kształcenia praktycznego;
- ✓ inne **podmioty prowadzące działalność szkoleniową;**
- ✓ **konsorcja** tworzone przez wyżej wymienione podmioty.

Koszty kwalifikowalne obejmują:

- koszty bezpośrednio związane z organizacją i przeprowadzeniem demonstracji;
- koszty przebudowy lub modernizacji obiektów budowlanych;
- koszty zakupu lub leasingu nowych maszyn, urządzeń, wyposażenia do wartości rynkowej majątku;
- koszty zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego i zakupu patentów, licencji, praw autorskich;
- koszty ogólne związane z organizacją i przeprowadzeniem demonstracji.

Działanie: Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Poddziałanie: Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych – c. d.

Warunki kwalifikowalności:

Pomoc może być przyznana wnioskodawcy, który:

- prowadzi działalność szkoleniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- posiada odpowiednie doświadczenie w organizacji działań transferu wiedzy dla rolników lub właścicieli lasów;
- dysponuje odpowiednią kadrą dydaktyczną;
- posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele określone w operacji przez okres trwania operacji;
- zapewni odpowiednią bazę dydaktyczno-lokalową do prowadzenia demonstracji.

Poziom pomocy finansowej wynosi 100% kosztów kwalifikowalnych operacji.

Działanie: Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Określenie **odpowiednich zdolności podmiotów świadczących usługi** w zakresie transferu wiedzy do realizacji ich zadań w postaci kwalifikacji personelu i regularnych szkoleń:

- wnioskodawca musi posiadać odpowiednie doświadczenie w organizacji działań transferu wiedzy dla rolników lub właścicieli lasów, przy czym za odpowiednie doświadczenie uważa się co najmniej 5 lat aktywności w tym obszarze. Za aktywność w organizacji działań transferu wiedzy uważa się udokumentowaną realizację minimum sześciu działań w roku;
- wnioskodawca dysponuje odpowiednią kadrą dydaktyczną, która posiada kwalifikacje do przeprowadzenia działań transferu wiedzy odpowiadające zakresowi określonemu w konkursie (m.in. odpowiednie wykształcenie i doświadczenie) i regularnie je podnosi (np. poprzez szkolenia, kursy, staże).

Działanie: Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Ostatecznymi odbiorcami pomocy (uczestnikami działań transferu wiedzy) są: rolnik, domownik rolnika, małżonek rolnika, osoba zatrudniona w rolnictwie, właściciel lasu, osoba fizyczna rozpoczynająca po raz pierwszy prowadzenie gospodarstwa jako młody rolnik w ramach działania „Premia dla młodych rolników” PROW 2014-2020. Ostateczni odbiorcy pomocy nie ponoszą kosztów związanych z udziałem w tych działaniach.

Działania transferu wiedzy realizowane w ramach operacji **nie zastępują zajęć edukacyjnych przewidzianych programem nauczania** obowiązującego w szkołach ponadgimnazjalnych lub programem kształcenia dla poszczególnych kierunków na uczelniach.

Działania transferu wiedzy nie mogą prowadzić podmioty, które zajmują się produkcją, obrotem i dystrybucją maszyn, materiałów, środków i urządzeń dla rolnictwa, leśnictwa i przemysłu rolno-spożywczego, z wyjątkiem państwowej jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, działającej na podstawie przepisów o lasach oraz osoby prawnej, działającej na podstawie ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego.

Wybór beneficjentów działania będzie następował w drodze **konkursów**, z uwzględnieniem zasad równego traktowania, uczciwej konkurencji i przejrzystości.

Działanie: Tworzenie grup i organizacji producentów

Poddziałanie: Tworzenie grup i organizacji producentów w sektorze rolnym i leśnym

Wsparcie stanowi procentowy ryczałt od wartości przychodów netto grupy lub organizacji producentów ze sprzedaży produktów lub grupy produktów, wytworzonych w gospodarstwach rolnych jej członków, w poszczególnych latach i sprzedanych odbiorcom niebędącym członkami grupy lub organizacji. Pomoc przyznawana jest w okresie pierwszych 5 lat funkcjonowania grupy/organizacji od dnia rejestracji/uznania.

Działanie: Tworzenie grup i organizacji producentów - c. d.

Beneficjenci:

- **Nowe grupy producentów rolnych**, które powstaną od dnia **1 stycznia 2014 r.**, działające jako przedsiębiorcy, składające się z osób fizycznych i które spełnią dodatkowe warunki kwalifikowalności.
- **Nowe organizacje producentów**, które powstaną od dnia **1 stycznia 2014 r.**, działające jako przedsiębiorcy, składające się z osób fizycznych lub prawnych i które spełnią dodatkowe warunki kwalifikowalności.

Powyżej wymienione podmioty powinny wykonywać swoją działalność jako mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwo.

Tworzenie grup i organizacji producentów – c.d.

Warunki kwalifikowalności:

Pomoc może być przyznana wnioskodawcy, który spełnia następujące warunki:

- grupa lub organizacja producentów została **uznana** na poziomie kraju na podstawie biznesplanu;
- łączy producentów jednego produktu lub grupy produktów, którzy nie byli członkami grupy producentów/wstępnie uznanej grupy producentów/organizacji, utworzonej ze względu na ten sam produkt lub grupę produktów, której przyznano pomoc na rozpoczęcie działalności ze środków Unii Europejskiej po dniu 1 maja 2004 r.;
- przedłoży biznesplan i zadeklaruje jego realizację w celu osiągnięcia jego założeń w trakcie trwania **5-letniego** okresu wsparcia.

Wsparcia nie przewiduje się na tworzenie grup i organizacji producentów w kategorii produktu: drób żywy (bez względu na wiek), mięso lub jadalne podroby drobiowe: świeże, chłodzone, mrożone.

Tworzenie grup i organizacji producentów - c.d.

Przewiduje się preferencje w przyznawaniu pomocy dla grup i organizacji producentów, spełniających następujące warunki:

- 1) zorganizowanych w formie spółdzielni.
- 2) zrzeszających producentów w następujących kategoriach:
 - produkty wysokiej jakości objęte art. 16 rozporządzenia EFRROW, w szczególności rolnictwa ekologicznego;
 - świnie żywe, prosięta, warchlaki, mięso wieprzowe: świeże, chłodzone, mrożone;
 - bydło żywe: zwierzęta rzeźne lub hodowlane, mięso wołowe: świeże, chłodzone, mrożone;
 - owce lub kozy żywe, zwierzęta rzeźne lub hodowlane, wełna owcza lub kozia strzyżona potna, mięso owcze lub kozie: świeże, chłodzone, mrożone, skóry owcze lub kozie surowe (suszone);
 - miód naturalny lub jego produkty pszczele;
 - rośliny w plonie głównym, całe lub rozdrobnione, uprawiane z przeznaczeniem na cele energetyczne lub do wykorzystania technicznego;
 - szyszki chmielowe.
- 3) zrzeszających jak największą liczbę członków w danej kategorii.
- 4) zrzeszających producentów, w gospodarstwach których produkcja objęta została dobrowolnym ubezpieczeniem.

Tworzenie grup i organizacji producentów - c.d.

Kwoty i wielkość wsparcia

- w pierwszym roku – 10 %,
- w drugim roku – 8%,
- w trzecim roku – 6%,
- w czwartym roku – 5%,
- w piątym roku – 4%.

Maksymalnie 100 000 euro w każdym roku pięcioletniego okresu pomocy.

Wyplata ostatniej raty wsparcia nastapi po potwierdzeniu prawidlowej realizacji biznesplanu.

Poddziałanie: Pomoc na inwestycje w przetwórstwo/marketing i rozwój produktów rolnych (Przetwórstwo i marketing produktów rolnych)

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji.

Beneficjentami mogą być:

Osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która:

- posiada zarejestrowaną działalność w zakresie przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych,
- działa jako przedsiębiorca wykonujący działalność jako mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwo.

Rolnik, domownik, małżonek rolnika podlegający ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie – dotyczy podmiotów składających wnioski w naborze tematycznym dotyczącym wsparcia rozpoczynania działalności gospodarczej w zakresie przetwórstwa produktów rolnych.

Przetwórstwo i marketing produktów rolnych – c.d.

Warunki kwalifikowalności

Pomoc może być przyznana, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- Wnioskodawca jest zdolny do realizacji i utrzymania planowanego przedsięwzięcia, co weryfikowane jest na podstawie analizy danych ekonomicznych dotyczących dotychczasowej działalności gospodarczej oraz projekcji finansowych zawartych w biznesplanie. Udzielenie pomocy możliwe jest wyłącznie w przypadku, gdy realizacja inwestycji nie jest możliwa bez udziału środków publicznych.
- Wnioskodawca deklaruje, iż po zakończeniu realizacji operacji będzie zaopatrywał się w co najmniej 50% całkowitej ilości surowców niezbędnych do produkcji na podstawie umów długoterminowych (co najmniej 3-letnich), zawieranych bezpośrednio z:
 - rolnikami
 - grupami lub organizacjami producentów,
 - związkami grup lub zrzeszeniami organizacji producentów lub
 - podmiotami wstępnie przetwarzającymi produkty rolne.

Przetwórstwo i marketing produktów rolnych – c.d.

Kryteria wyboru będą uwzględniać operacje dotyczące:

- grup lub organizacji producentów oraz związków grup lub zrzeszeń organizacji producentów,
- spółdzielni,
- młodych rolników, tj. rolników poniżej 40 roku życia, podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy w pełnym zakresie – dotyczy podmiotów składających wnioski w naborze tematycznym, dotyczącym wsparcia rozpoczęcia działalności gospodarczej w zakresie przetwórstwa produktów rolnych,
- wnioskodawców zaopatrujących się w surowce do produkcji na podstawie długoterminowych umów, zawartych bezpośrednio z producentami rolnymi, na poziomie przekraczającym 50% całkowitej ilości nabywanych produktów rolnych,
- innowacyjności, ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu,
- wnioskodawców uczestniczących we wspólnotowych lub krajowych systemach jakości lub przetwarzających produkty rolne pochodzące bezpośrednio od producentów ekologicznych,
- realizacji inwestycji w gminach należących do powiatów o najwyższym poziomie bezrobocia w kraju,
- wybranych sektorów przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych

Przetwórstwo i marketing produktów rolnych – c.d.

Poziom pomocy wynosi maksymalnie **50%** kosztów netto inwestycji kwalifikującej się do wsparcia.

Maksymalna wysokość pomocy przyznana w okresie realizacji Programu jednemu beneficjentowi wynosi **3 mln zł**, a w przypadku **związków grup producentów rolnych lub zrzeszeń organizacji producentów**, wynosi **15 mln zł**.

Minimalna wysokość pomocy przyznana na realizację jednej operacji wynosi 100 000 złotych.

W przypadku operacji realizowanych przez rolników składających wnioski w naborze tematycznym dotyczącym wsparcia rozpoczynania działalności gospodarczej w zakresie przetwórstwa produktów rolnych, maksymalna kwota pomocy wynosi 300 000 złotych. Natomiast wielkość pomocy przyznanej na realizację jednej operacji w tym przypadku nie może być niższa niż 10 000 zł.

Działanie „Współpraca”

W Polsce sektor rolno-spożywczy dysponuje rozbudowanym zapleczem badawczym i edukacyjnym, wymagającym jednak dofinansowania. Mimo to dotychczas nie występowała w zadowalającym stopniu współpraca między nauką, a rolnikami i przedsiębiorcami w opracowywaniu innowacji zwiększających konkurencyjność sektora.

Dla zwiększenia innowacyjności konieczne jest stworzenie warunków sprzyjających jej rozwojowi. Podniesienie świadomości (w tym ekologicznej) i kwalifikacji rolników oraz większa dostępność informacji o istniejących rozwiązaniach pociąga za sobą wzrost popytu na nie.

Przedsiębiorcy i rolnicy dostrzegają potrzebę stosowania innowacji wobec rosnącej konieczności konkurowania na rynkach globalnych. Budowanie trwałych przewag konkurencyjnych w tych warunkach wymaga opracowywania i wprowadzania do praktyki innowacji.

Działanie „Współpraca” ma służyć poprawie komunikacji pomiędzy nauką, a sektorem rolno-spożywczym, lepszej koordynacji działań w celu lepszego ukierunkowania badań i wdrażania ich wyników do praktyki.

Działanie „Współpraca” - c.d.

Wiele obszarów wiejskich w UE charakteryzuje problem fragmentacji. Podmioty prowadzące przedsiębiorstwa są często mniejsze, komunikacja jest trudniejsza (zwłaszcza pomiędzy obszarami wiejskimi na poziomie lokalnym); a w przypadku działalności mającej przynieść zyski nie tylko gospodarcze, ale również ekologiczne i społeczne, trudniej jest osiągnąć efekt skali. **Wsparcie ze środków publicznych może przyczynić się do pokonania tych trudności poprzez wsparcie współpracy podmiotów.**

Wsparcie dotyczy form współpracy, prowadzącej do uzyskania nowych produktów, procesów, typów organizacji, w tym również nowych zakresów, tematów współpracy dla już istniejących grup podmiotów współpracujących przy realizacji nowych wspólnych przedsięwzięć.

Wsparcie może objąć bardzo szeroki wachlarz podmiotów działających razem pod warunkiem, że ich działalność wnosi wkład do realizacji priorytetów polityki rozwoju obszarów wiejskich. Nie ogranicza się tylko do podmiotów działających w rolnictwie, ale również branż przemysłu, które nie są na co dzień kojarzone z rolnictwem.

Działanie „Współpraca” - c.d.

W ramach działania wspierane będzie tworzenie i funkcjonowanie partnerstw zrzeszających rolników (w tym grupy producentów rolnych, spółdzielnie rolnicze), jednostki naukowe, przedsiębiorców, posiadaczy lasów, organizacji pozarządowych, podmiotów doradczych, które w ramach grup operacyjnych na rzecz innowacji (EPI) będą wspólnie opracowywać nowe rozwiązania do zastosowania w praktyce. Jeżeli opracowanie i wdrożenie będzie wymagało zastosowania komponentu badawczego związanego z testami, pilotażowym wdrożeniem do stosowania, inwestycjami, takie przedsięwzięcia również będą kwalifikowały się do wsparcia w ramach działania „Współpraca”.

Działanie „Współpraca” - c.d.

Poddziałanie:

Wsparcie tworzenia i działania grup operacyjnych EPI na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa

Wsparcie dotyczy tworzenia i funkcjonowania **grup operacyjnych na rzecz innowacji (EPI)** oraz realizacji przez te grupy projektów, które prowadzą do opracowania nowych rozwiązań w zakresie nowych produktów, praktyk, procesów, technologii, metod organizacji i marketingu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji.

Beneficjentami mogą być grupy operacyjne na rzecz innowacji utworzone przez co najmniej dwa różne podmioty należące do różnych kategorii:

rolnicy lub grupy rolników; posiadacze lasów; naukowcy; instytuty lub jednostki naukowe; uczelnie; przedsiębiorcy sektora rolnego lub spożywczego (w tym usług gastronomicznych); przedsiębiorcy sektorów działających na rzecz sektora rolnego i spożywczego (np. producenci nawozów, pasz, środków ochrony roślin, maszyn i urządzeń do produkcji).

Działanie „Współpraca” - c.d.

Grupa operacyjna nie może ograniczać się wyłącznie do rolników i właścicieli lasów będących rolnikami.

Członkami grupy operacyjnej mogą być także:

- podmioty doradcze;
- konsumenci i ich organizacje;
- jednostki samorządu terytorialnego;
- organizacje branżowe i międzybranżowe działające w obszarze łańcucha żywnościowego.

Poziom pomocy wynosi 90% kwoty wydatków kwalifikowalnych związanych z prowadzeniem prac badawczych, bezpośrednio związanych z wdrożeniem przedmiotu operacji.

Działanie „Współpraca” - c.d.

Koszty kwalifikowalne obejmują:

- koszty ogólne operacji, w tym koszty:
 - ✓ aktywizacji potencjalnych partnerów grupy operacyjnej na rzecz innowacji w celu osiągnięcia wykonalności projektu (działania informacyjne, pozyskiwanie partnerów projektu),
 - ✓ funkcjonowania grupy operacyjnej,
 - ✓ opracowania planu operacyjnego grupy, planu biznesowego operacji, analiz wykonalności i innych dokumentów - związanych z przygotowaniem operacji,
 - ✓ upowszechnienia wyników realizacji operacji,
- koszty badań stosowanych i prac rozwojowych - związanych bezpośrednio z przedmiotem operacji,
- koszty bezpośrednie (inwestycyjne) operacji związane z realizacją planu biznesowego opartego na planie operacyjnym grupy operacyjnej EPI, w tym testowania.

Działanie „Współpraca” - c.d.

Kwoty i wielkość wsparcia

Do 100% kwoty wydatków kwalifikowalnych związanych z kosztami bieżącymi funkcjonowania grupy operacyjnej, prowadzeniem prac badawczych bezpośrednio związanych z wdrożeniem przedmiotu operacji, testów, studiów wykonalności, przygotowania planu operacyjnego grupy, animacji, promocji rezultatów operacji, przygotowania planu biznesowego operacji.

Koszty ogólne są proporcjonalne do zakresu planu operacyjnego oraz wartości operacji i mogą stanowić nie więcej niż 20% całkowitych kosztów kwalifikowalnych operacji i nie więcej niż 2 000 000 zł.

Wsparcie operacji związanych z tworzeniem i funkcjonowaniem grup operacyjnych EPI oraz realizacji operacji przez grupę operacyjną EPI udzielane jest w okresie maksymalnie 3 lat. W szczególnie uzasadnionych przypadkach (wynikających z uzasadnionego okresu realizacji operacji) okres wsparcia funkcjonowania grupy operacyjnej EPI może ulec wydłużeniu.

Całkowita maksymalna wartość wsparcia operacji związanej z badaniami i inwestycjami, prowadzonej przez grupę operacyjną EPI - 10 000 000 zł.

Działanie: Inwestycje w środki trwałe

Poddziałanie: Pomoc na inwestycje w gospodarstwach rolnych (Modernizacja gospodarstw rolnych)

Pomoc jest udzielana na materialne lub niematerialne inwestycje poprawiające ogólne wyniki (ogólną wydajność) gospodarstw rolnych prowadzących zarobkową działalność rolniczą.

W ramach tego poddziałania będą realizowane wyłącznie takie rodzaje operacji, które będą przyczyniały się do poprawy ogólnych wyników gospodarstwa. Poprzez poprawę ogólnych wyników gospodarstwa rolnego rozumie się poprawę konkurencyjności i zwiększenie rentowności gospodarstwa rolnego w wyniku jego restrukturyzacji.

Poprawa ogólnych wyników gospodarstwa rolnego fakultatywnie może dotyczyć:

- poprawy efektywności korzystania z zasobów wodnych w gospodarstwie,
- poprawy efektywności korzystania z energii w gospodarstwie,
- zwiększenia wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwie,
- redukcji emisji gazów cieplarnianych i amoniaku z rolnictwa w gospodarstwie,
- poprawy sekwestracji węgla w rolnictwie w gospodarstwie.

Modernizacja gospodarstw rolnych – c.d.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa uprawnionego do otrzymania pomocy stanowi co najmniej równowartość 10 tys. euro i nie jest większa niż 200 tys. euro. Od powyższej zasady przewiduje się wyjątek dla inwestycji dotyczących rozwoju produkcji mleka krowiego. W przypadku takich inwestycji pomoc może być przyznana, jeżeli w gospodarstwie jest utrzymywane co najmniej 25 krów albo utrzymywane jest minimum 15 krów i w wyniku realizacji operacji do dnia złożenia wniosku o płatność „ostateczną” osiągnięty zostanie próg co najmniej 25 krów oraz wielkość ekonomiczna gospodarstwa uprawnionego do otrzymania pomocy nie jest większa niż 200 tys. euro.

Jeżeli o pomoc na inwestycję dotyczącą rozwoju produkcji mleka krowiego ubiega się młody rolnik, pomoc może być przyznana nawet jeżeli w gospodarstwie nie są utrzymywane krowy albo utrzymywanych jest mniej niż 15 krów. W takim przypadku wielkość ekonomiczna gospodarstwa uprawnionego do otrzymania pomocy stanowi co najmniej równowartość 10 tys. euro, a w wyniku realizacji operacji do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną zostanie osiągnięty próg co najmniej 25 krów.

Modernizacja gospodarstw rolnych – c.d.

Rolnik posiadający gospodarstwo o powierzchni powyżej 300 ha nie może ubiegać się o pomoc w ramach tego poddziałania.

W przypadku grupy rolników warunek posiadania gospodarstwa powinien być spełniony przez każdego z rolników tworzących grupę, jednakże dopuszcza się, aby gospodarstwo nie miało wymaganej minimalnej wielkości ekonomicznej, jeżeli:

- w wyniku realizacji operacji taką wielkość osiągnie,
- suma wielkości ekonomicznej gospodarstw rolników tworzących grupę wynosi minimum 15 tys. euro.

Żadne z gospodarstw rolników tworzących grupę nie może mieć większej, niż wskazane powyżej, maksymalnej wielkości ekonomicznej lub powierzchni.

Modernizacja gospodarstw rolnych – c.d.

W tym działaniu będą również realizowane inwestycje zbiorowe, przez które rozumie się operacje realizowane przez co najmniej dwóch rolników, dotyczące gospodarstw tych rolników, w nich realizowane i przyczyniające się do poprawy ogólnych wyników tych gospodarstw np. budowa wspólnej przechowalni, silosu albo zakup wspólnej maszyny do prac polowych.

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji.

O pomoc może ubiegać się rolnik:

- posiadający gospodarstwo rolne (w rozumieniu Kodeksu cywilnego, o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha) lub nieruchomość służącą do prowadzenia produkcji w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, w brzmieniu na dzień wejścia w życie Programu, zwanych dalej „gospodarstwem” i
- kierujący tym gospodarstwem.

Rolnik posiadający gospodarstwo o powierzchni powyżej 300 ha nie może ubiegać się o pomoc w ramach tego poddziałania.

Modernizacja gospodarstw rolnych – c.d.

Beneficjentami mogą być:

Rolnik prowadzący działalność rolniczą w celach zarobkowych lub grupa takich rolników.

W przypadku rolnika będącego jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, o pomoc może ubiegać się jedynie spółka osobowa.

Grupę rolników stanowi co najmniej dwóch rolników, którzy ubiegają się wspólnie o pomoc w ramach tego poddziałania w celu zrealizowania inwestycji zbiorowej.

Kwoty i wielkość wsparcia:

- do 60% kosztów kwalifikowalnych operacji w przypadku młodych rolników i inwestycji zbiorowych albo,
- do 50% kosztów kwalifikowalnych w przypadku pozostałych operacji

i nie mniej niż 30 % kosztów kwalifikowalnych.

Modernizacja gospodarstw rolnych – c.d.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne, w tym na realizację projektów zbiorowych, w ramach działania, w okresie realizacji PROW, nie może przekroczyć:

- 900 000 zł – w przypadku operacji realizowanej w ramach celu – rozwój produkcji roślin, w tym w tym celu – rozwój produkcji roślin, w tym w tym celu – rozwój produkcji roślin,
- 500 000 zł – w przypadku pozostałych celów, przy czym na inwestycje niezwiązane bezpośrednio z budową, modernizacją budynków inwentarskich lub adaptacją innych istniejących w gospodarstwie budynków na budynki inwentarskie, lub budową lub modernizacją magazynów paszowych w gospodarstwach, w których prowadzona jest produkcja zwierzęca, nie może przekroczyć 200 tys. złotych.

Powyższe limity nie łączą się.

Pomoc przyznaje się na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikowalnych powyżej 50 tys. złotych.

Jeżeli beneficjent ubiega się o pomoc albo przyznano mu pomoc w ramach poddziałania „Restrukturyzacja małych gospodarstw” wyżej wymienione limity pomniejsza się o wysokość premii.

Działanie „Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej”

Poddziałanie: Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych

Wsparcie działalności gospodarczej dotyczącej świadczenia usług rolniczych. Realizacja działania tworzy warunki dla dywersyfikacji działalności gospodarczej i poprawy możliwości zatrudnienia, przyczyniając się tym samym do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów wiejskich.

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji. Koszty kwalifikowalne obejmują koszty zakupu lub leasingu zakończonego przeniesieniem prawa własności nowych maszyn, urządzeń lub sprzętu komputerowego, do wartości rynkowej majątku.

Koszt **zakupu ciągnika** rolniczego może być kosztem kwalifikowanym w części nie przekraczającej **50%** pozostałych kosztów kwalifikowanych.

Beneficjenci:

Osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, prowadząca działalność gospodarczą w zakresie usług rolniczych jako mikro- lub małe przedsiębiorstwo przez co najmniej dwa lata przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy.

Poddziałanie: Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych

Pomocy nie udziela się podmiotom, które skorzystały z pomocy finansowej w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych”, objętego PROW 2007-2013”

Kryteria wyboru będą uwzględniać operacje dotyczące w szczególności:

- innowacyjności, ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatu;
- wnioskodawców, którzy nie korzystali z pomocy finansowej w ramach działań: „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” lub „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” objętych PROW 2007-2013;
- realizacji inwestycji w gminach należących do powiatów o najwyższym poziomie bezrobocia w kraju.

Kwoty i wielkość wsparcia

Poziom pomocy wynosi maksymalnie 50% kosztów inwestycji kwalifikującej się do wsparcia. Maksymalna wysokość pomocy przyznana w okresie realizacji Programu jednemu beneficjentowi wynosi 500 000 zł.

Nowe pola działania dla spółdzielni wiejskich

Pierwszym rodzajem powstających na dużą skalę spółdzielni mogą być **spółdzielnie wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii (OZE)** na potrzeby swojej działalności oraz swoich członków (tzw. energia prosumencka) – na wzór spółdzielni niemieckich. W ciągu ostatnich zaledwie 8 lat, w Niemczech powstało blisko **1000 takich spółdzielni** (po nowelizacji w 2006 r. tamtejszej ustawy o spółdzielniach i stworzeniu korzystnych warunków do powstawania w/w spółdzielni (inwestycje w biogazownie, baterie słoneczne, energię wiatrową, wodną, z biomasy). Niemcy obecnie **23%** swojego zapotrzebowania na energię wytwarzają z **OZE**. Państwa UE do roku 2020 mają wytwarzać **20% energii z OZE**.

Drugim kierunkiem mogą być zakładane przez rolników **spółdzielnie do sprzedaży bezpośrednio ekologicznych produktów rolnych / rolno-spożywczych**, wyprodukowanych w gospodarstwach członków spółdzielni. **Spółdzielnie (jako przedłużenie gospodarstwa)** pozwalają rolnikom produkującym na niewielką skalę oferować mieszkańcom kompleksowo produkty (np. owoce, warzywa, jaja, miód, drób, chleb, wędliny, dżemy, soki, itd.) na lokalnych rynkach, w okolicznych miastach, przez Internet – np. bardzo popularna forma działania rolników w **Austrii, południowych Niemczech, Włochy, Francja, Szwajcaria**.

Nowe pola działania dla spółdzielni wiejskich – c.d.

Kolejnymi kierunkami powstawania spółdzielni są:

- **Spółdzielcze przedszkola** zakładane przez mieszkańców gmin, w których brak takich placówek (często samorzady dysponują przystosowanymi budynkami np. po byłych przedszkolach),
- **Spółdzielnie opieki zdrowotnej** - zakładane przez mieszkańców terenów, na których zaczyna brakować ośrodków służby zdrowia lub lekarzy (opieka zdrowia, usługi rehabilitacyjne, spółdzielnie lekarskie - umowy z NFZ, w tym dyżury lekarzy specjalistów - NFZ oraz prywatnie),
- **Spółdzielnie opieki nad dziećmi i seniorami oraz osobami w trudnej sytuacji życiowej** (m.in. opieka nad dziećmi, usługowe dokonywanie zakupów, pomoc domowa, domy opieki nad seniorami, prace porządkowe),

Nowe pola działania dla spółdzielni wiejskich – c.d.

- **Spółdzielnie oferujące usługi w zakresie szkoleń dla ludności oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej** – tzw. domy spotkań (bardzo popularne w Belgii, południowych Niemczech, Szwajcarii), aktywizacja mieszkańców oraz absolwentów szkół, rozwijanie hobby,
- **Spółdzielnie usługowe i handlowe różnego typu**: np. spółdzielnie remontowo – budowlane, spółdzielnie konsumentów (zakupowe) zaopatrujące swoich członków w art. codziennego użytku oraz potrzebne do funkcjonowania gospodarstw domowych.
- **Spółdzielnie oferujące usługi agroturystyczne** - organizowanie wypoczynku, zaplecza turystycznego, wycieczek poznawczych, promowanie piękna krajobrazu.

Dziękuję za uwagę

Marcin Martynowski

martynowskim@krs.org.pl